

۲۰۹۲۵۰۷۶

بسمه تعالی

حقوق شهروندی

نویسنده:

محمد بسطا

انتشارات کاوش هنر

سرشناسه	:	بسطام، محمد، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	:	حقوق شهروندی / نویسنده محمد بسطام.
مشخصات نشر	:	تهران: کاوش هنر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۸۵ ص.
شابک	:	978-622-966344-8
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	حقوق مدنی
موضوع	:	Civil rights
رده بندی کنگره	:	JC۵۷۱
رده بندی دیویی	:	۳۲۳
شماره کتابشناخت ملی	:	۶۰۸۰۱۹۰

آدرس انتشارات: تهران - خیابان قزاق - تقاطع فروردین - پلاک ۱۳۱۴ - طبقه سوم - واحد ۱۲ - نشر کاوش هنر
تلفن: ۶۶۴۸۱۱۷۱

عنوان کتاب: حقوق شهروندی

مؤلف: محمد بسطام

ناشر: انتشارات کاوش هنر

طراح جلد: حامد کاوش

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰ جلد

حرفچینی، صفحه‌آرایی، لیتوگرافی، چاپ، صحافی: موسسه دیجیتال کاوش

شابک: 978-622-96634-4-8

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

مقدمه	۷
فصل اول:	۹
حقوق شهروندی و رویکردهای آن	۹
۱-۱ مفاهیم شهروندی	۹
۱-۲ حقوق شهروندی	۱۱
۱-۳ تاریخ پیدایش مفهوم شهروندی	۱۴
۱-۴ تاریخچه تحول شهروندی	۱۷
۱-۴-۱ سیر تحولات فکری غرب در شکلگیری حقوق شهروندی	۱۸
۱-۴-۲ دوره پیشامدرن	۲۱
۱-۴-۳ دوره مدرن	۲۳
۱-۴-۴ دوره پسامدرن	۲۳
۱-۵ نظریه‌های شهروندی	۲۵
۱-۶ رویکردهای مختلف حقوق شهروندی	۲۹
۱-۶-۱ رویکرد لیبرالیستی (حقوق شهروندی)	۳۰
۱-۶-۲ رویکرد سوسیالیستی به شهروندی	۳۲
۱-۶-۳ رویکرد پست مدرن به شهروندی	۳۵
۱-۶-۴ رویکرد محافظه کارانه	۳۷
۱-۶-۵ شهروند جهانی	۳۷
فصل دوم:	۴۳
حقوق شهروندی و حقوق بشر	۴۳
۲-۱ رابطه و تفاوت حقوق شهروندی و حقوق بشر	۴۳
۲-۲ تابعیت و شهروندی	۴۶

۴۹	۲-۳ رابطه شهروندی و دولت ملت
۵۱	۲-۴ ارتقای حقوق شهروندی
۵۳	۲-۵ تکالیف شهروندی
۵۵	۲-۶ شهروندی و جامعه سیاسی
۵۷	۲-۷ شهروندی و جامعه پذیری
۵۹	۲-۸ تساوی شهروندان در قرآن
۶۳	۲-۹ مسئولیت متقابل شهروندان در قرآن
۶۵	۲-۱۰ حقوق مذهبی شهروندان
۷۲	۲-۱۱ حقوق مذهبی شهروندان غیر مسلمان
۷۵	۲-۱۲ حقوق نصایب شهرت
۸۳	۲-۱۳ حقوق فرهنگی شهروندان
۹۰	۲-۱۴ حقوق مدنی شهروندان
۹۸	۲-۱۵ حقوق سیاسی شهروندان
۱۰۷	۲-۱۶ آزادیهای مشروع و حقوق شهروندی
۱۱۴	۲-۱۷ نقش نهادها در آموزش و نهادینه کردن حقوق شهروندی
۱۲۶	۲-۱۸ حقوق شهروندی بزه دیده (شاکی) در مرحله تحقیقات مقدماتی
۱۲۶	۲-۱۸-۱ حق شکایت شاکی
۱۲۸	۲-۱۸-۲ حق دادخواهی بوسیله وکیل
۱۲۹	۲-۱۸-۳ حق ابراز دلایل و معرفی شاهد
۱۲۹	۲-۱۸-۴ حق اخذ رونوشت تحقیقات مقدماتی
۱۲۹	۲-۱۸-۵ تأمین خواسته
۱۳۰	۲-۱۸-۶ حقوق شهروندی در جلب شاکی
۱۳۱	فصل سوم:
۱۳۱	حقوق شهروندی در مرحله کشف جرم و تحقیقات مقدماتی
۱۳۱	۳-۱ نهادهای قوه قضائیه متولی حقوق شهروندی

۱۳۴	۳-۲-۲ حقوق شهروندی در مرحله رسیدگی
۱۳۵	۳-۲-۱ تساوی در برابر قانون و دادگاه
۱۳۶	۳-۲-۲ رسیدگی توسط دادگاه صلاحیتدار و بی طرف
۱۳۸	۳-۲-۳ رسیدگی علنی دادگاه
۱۴۲	۳-۲-۴ حق سوال نمودن از شهود و مطلعین
۱۴۴	۳-۳ حقوق شهروندی در مرحله صدور رأی
۱۴۴	۳-۳-۱ ایت اصل برائت
۱۴۷	۳-۳-۲ دلیل حاصل از شکنجه یا اجبار
۱۴۹	۳-۳-۳ حق جریان حسابات شهروند شکنجه دیده
۱۵۱	۳-۳-۴ مهلت ایراد رأی اهمیت آن
۱۵۳	۳-۳-۵ مستند و مستدل بودن احکام دادگاهها
۱۵۴	۳-۴ اقدامات حقوق شهروندی در سوی حکمرانی
۱۵۴	۳-۴-۱ اقدامات توسعه اجتماعی
۱۶۶	۳-۴-۲ بررسی نقش شفافیت در تحقق حکمرانی مطلوب
۱۷۰	۵-۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی و تحلیل ماده ۲۰ حق شهروندی
۱۸۱	منابع

مقدمه

موضوع حقوق شهروندی از مباحث بسیار مهم حقوق معاصر است. مفهوم و موضوع نوظهوری است که به طور ویژه به برتری و عدالت توجه دارد و در نظریات اجتماعی و سیاسی و حقوقی جایگاه خاصی پیدا کرده است. رعایت حقوق شهروندی، مستلزم حکمرانی خوب است که قرائتی جدید از مفاهیم دموکراسی، حقوق بشر، پاسخگویی و سیاست مشارکتی در مدیریت اجتماع است. رویکردی «حق بنیان» و «انسان محور» است و سبب توسعه مدنی و ارتقاء سطح مدنیت خواهد بود. امروزه در گستره بنیادین بین‌المللی، ورای ساختار دولت‌های برخوردار از حاکمیت، همبستگی و هم‌فکری کلی در سطح جهان و نیز ارتباطات معنوی و مادی ویژه‌ای در پی داشته است و زاین بگذر، رابطه و سامانی نو در شیوه حکومت و تدابیر امور (حکمرانی) ضروری می‌نمود؛ نظم به نظر آرآیند تکوین جامعه مدنی بروز عینی می‌یابد و در برگزیده اصولی فراتر از حاکمیت، انبوهی معیارهای جدیدی جهت اعمال صلاحیت‌های قانونی و قراردادی است تا بتواند از همه ظرفیت این جامعه در بخش‌های دولتی، خصوصی و مدنی استفاده نموده و موجب تولید و ارائه خدمات عمومی حداکثری شود.

همچنین؛ انسان‌ها از آغاز زیست اجتماعی خود به مقوله حکمرانی پرداخته‌اند و لذا موضوع جدیدی نیست. اما همین مقوله کهنه، هر روزه با رویکردی و نگرش‌های جدید روبه‌رو است. هر روزه انسان‌ها به این می‌اندیشند که چگونه می‌توان شیوه‌های حکمرانی را بهبود بخشید و چگونه می‌توان راهکارهایی پیدا کرد که شیوه مدیریت در عرصه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کارآمدتر شود. رعایت حقوق شهروندی از شاخص‌های حکمرانی خوب است. بدون رعایت این حقوق نمی‌توان ارزیابی مثبتی از حکمرانی خوب داشت. امروزه مفهوم شهروند جای مفهوم توسعه را گرفته است اما بطور کلی حقوق شهروندی همان حقوقی است که دولت باید در رابطه با اتباع خود رعایت کند.